

П О З О Р И Ш Н Е Н А Р О Д Н О П О З О Р И Ш Т Е

НОВЕМБАР 2021.
ГОДИНА XVII, БРОЈ 146
www.narodnopozeriste.rs
ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

НА СЦЕНИ „РАША ПЛАОВИЋ“ ПРЕМИЈЕРНО ИЗВЕДЕНА НУШИЋЕВА КОМЕДИЈА „ВЛАСТ“ (И САБРАНА НЕДЕЛА), У РЕЖИЈИ МИЛАНА НЕШКОВИЋА

Духовита прича о људској природи

Представа „Власт“ (и сабрана недела), заснована на поменутом, недовршеном комаду Бранислава Нушића и деловима из још неколико његових комедија које припадају истом тематско-мотивском корпусу власти, у адаптацији и режији Милана Нешковића, премијерно је изведена 17. новембра на Сцени „Раша Плаовић“.

После тачно 57. година, када је последњи пут играна у Народном позоришту, Нушићева „Власт“ поново се вратила тамо где је и праизведена 26. јануара 1939. године.

Ово је, у националном театру, четврта поставка те комедије коју је славни српски комедиограф почео да пише 1937. године, али је није завршио, јер је у међувремену преминуо.

Нушић се у „Власти“ доброно насмејао над неманима каријеризма, коруп-

ције, лоповлука, шићарџијства, славољубља... желећи да укаже на опште проблеме у функционисању и доживљају власти у тадашњој држави (радња се одвија за време владавине династије Обреновић).

Заплет базиран на фамилији којој се „посрећило“ да јој зет буде изабран за министра, отвара Пандорину кутију острашћених жеља и амбиција; што је мања заслуга, то је јача неутољива сила личне користи и протекције...

Нешковић је у ову представу, осим ликова из „Власти“, увео, са све радњом и мотивима, и Нушићеве јунаке из „Сумњивог лица“, „Покојника“, „Ожалошћене породице“, „Госпође министарке“...

У тој савременој поставци, у чијем фокусу је духовита прича о људској природи и о томе како власт улази у поре сваког човека, сваке породице и групе, улоге (око тридесетак ликова) су остварили Александар Срећковић (Арса), Иван

Босиљчић (Светозар), Никола Ракочевић (Милоје), Димитрије Динић (Павле), Вања Ејдус (Мара) и Зорана Бећић Ђорђевић (Рина).

Нешковића у раду на представи није занимала дневна политика, већ фасцинација влашћу и промена која се догађа у особама које су или на власти или су биле некада на власти, а понајвише га је интригирала блискост власти, као друштвена одредница.

После два сата веома надахнуте игре, публика је поздравила глумце снажним, вишеминутним аплаузом.

Драматург је Тијана Грумић, Нешковић је урадио и избор музике, као и видео рад у сарадњи са агенцијом „Супер Дот“, костимограф је Марина Меденица Вукасовић, сценограф Андреја Рондовић, лутке је израдила Марија Тавчар, док је за сценски говор била задужена Љиљана Мркић Поповић.

■ М.Б. ■

СВЕЧАНИМ ПРОГРАМОМ ПРИРЕЂЕНИМ НА ВЕЛИКОЈ СЦЕНИ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ ПРОСЛАВИЛО

Поштујући наслеђе, морамо сачувамо достојанство и част

Свечаним програмом, одржаним, по традицији, у подне на Великој сцени, у оквиру којег су додељене бројне награде, уз осврт на девет премијера и најзначајније догађаје у претходних годину дана, Народно позориште у Београду прославило је 22. новембра 153 године постојања.

В.д. управника Светислав Буле Гонцић честитао је свима 153. рођендан Народног позоришта:

„Даме и господо, драге колеге, драги гости, поштовани представници медија, драги пријатељи, драги пензионери, а најпре сви запослени Народног позоришта у Београду, желим да вам честитам данашњи дан, Дан позоришта. Ми данас обележавамо и славимо 153 године Народног позоришта у Београду, најстарије, највеће по структури институције културе у нашој земљи коју је још далеке 1868. године основао Кнез Михаило, човек чији се споменик налази испред наше зграде, на позоришном тргу. Хоћу да кажем да је ово позориште старије од свих нас, и управо поштујући то наслеђе, морамо учинити све шта можемо да сачувамо достојанство и част ове куће. Ничији приватни мотиви и интереси не могу бити значајнији од разлога због којег ова кућа постоји”, указао је Гонцић.

Према његовом мишљењу, зато је Дан позоришта значајан, јер је то дан када преиспитујемо свој допринос овој историјској вертикали.

„У овој кући поникла је наша драмска литература, у овој кући су поникли наши највећи оперски уметници, наши највећи балетски уметници, који су створили и српску оперу и српски балет, и наравно великани наше драме. Задатак нас, као највећег националног театра, је да чувамо сећање на ту традицију, да чувамо темеље те традиције, али је наш изазов да ту традицију претворимо и у нешто ново, у нешто модерно што ће се обраћати младој, данашњој публици”, истакао је Гонцић подсетивши да је Дан позоришта и тренутак када се сећамо, али и напредујемо и уздижемо - дан када смо понизни, али и поносни што смо у Народног позоришту.

„Народно позориште је у својој историји проживело бројне драматичне тренутке, ратове и политичка превирања, револуције, преживело је пре свега захваљујући колегама, уметницима, техници и свим запосленима, али и верној публици, а

сада се, као и читав свет већ скоро две године налази пред новим, пандемијским изазовом. Верујем да ћемо и овога пута сви заједно савладати ове препреке, опстати у новом времену и наставити да живимо и будемо релевантна тачка нашег културног стваралаштва. Народно позориште је ваше позориште. Немојте га ником дати. Чувајте га љубоморно да би будуће генерације биле поносне и почастоване што су ваши наследници. Честитам вам Дан позоришта”, поручио је Светислав Гонцић.

Глумци Душан Матејић и Нина Нешковић, водитељи церемоније прославе Дана Народног позоришта, у режији Балше Ђога, представили су преглед нових продукција у сезони 2020/2021, где су се у сектору Дrame издвојили комади - „Илузије“ Пјера Корнеја, у

Повеће за одлазак у пензију добили су Пауновић Јасна, Живковић Светислав, Ђукнић Драгана, Сентић Милан, Павловић Душанка, Момировић Драгиша, Мазињанин Зденка, Петровић Силвана, Нуховић Јасна и Мрдак Стојанка.

Олга Одановић је добила два признања

режији Николе Завишића, „Орландо“ према роману Вирџиније Вулф, редитеља Бојана Ђорђева, „Вуци и овде“ Александра Николајевића Островског, у режији Егона Сави-

на и „Власт“ Бранислава Нушића, у редитељској поставци и адаптацији текста Милана Нешковића.

Репертоар Оперe оплемењен је делом Кристофа Вилибалда Глума

не Мандић Ригонат, одиграна је јубиларни педесети пут!

Музеј Народног позоришта остварио је две самосталне изложбе: „Лидија Пилипенко – Стваралаштво у два чина“, чији је аутор Милена Јауковић, и „Вела Нигринова, звезда и инспирација“, ауторке Вање Косанић. Такође, Музеј је учествовао на Манифестацији „Музеји за 10“, националној музејској иницијативи највећој у Србији и јединственој у Европи.

Нажалост, период од прошлог Дана позоришта до данас ћемо памтити и по томе што су нас заувек напустили: Тихомир Тика Арсић, глумац; Бојана Јовановић, костимограф и сценограф у пензији; Бисерка Цвејић, првакиња Оперe у пензији; Борис Комненић, првак Дrame; Миодраг Матић, солиста Оперe; Даринка Првуловић Анђелић, балерина у пензији; Живоград Петровић, радник транспорта; Мирјана Здравковић, балерина у пензији; Горан Мишковић, радник Технике; Јела Бошковић, шеф женске кројачнице у пензији; Чедомир Вучковић, радник Технике у пензији; Љубиша Пековић, солиста Балета; Душанка Вукић, суфлер у пензији; Аврам Милошевић, радник Технике у пензији; Андреја Маричић, глумац; Предраг Протић, првак Оперe у пензији; Милан Лане Гутовић, првак Дrame у пензији и Радован Миљанић, глумац у пензији.

Награда Народног позоришта за најбољу представу у оквиру репертоара 2020/2021. припала је драми Александра Николајевића Островског „Вуци и овце“, а примио ју је редитељ Егон Савин.

Награда Народног позоришта за најбољу индивидуална премијерна уметничка остварења између два Дана позоришта добили су глумци Олга Одановић, Александар Ђурица и Никола Вујовић, као и солисти Бале-

та Сања Нинковић, Игор Пастор и Дејан Коларов.

Глумица Олга Одановић добила је и Печат за допринос у раду Народ-

По одлуци Управног одбора Јавне Похвале за резултате у раду од изузетног и посебног значаја за успешну активност Народног позоришта у Београду, за сезону 2021/2022, добили су Анђелка Локаз, ансамбл представе „Васа Железна и други“, Данијела Угреновић, Сена Ђоровић, Милош Ђорђевић, Зоран Ђосић, Маја Мирковић, Марија Недељков, Ива Милановић, Драган Секулић, Теодора Драгићевић, ансамбл оперe „Орфеј и Еуридика“, Зорица Митев Војновић, Александра Ангелов Јовановић, Бранислава Пљаскић, Ана Милићевић, Ивана Драгутиновић Маричић, Александар Николић, ансамбли представа „Микеланђело“, „Мамац“, „Алиса“ и „7 смртних грехова“, Милена Огризовић, Маја Стојак, Милош Кеџман, Весна Хаџи-Славковић, Наташа Луња, Тијана Павловић, Миодраг Миливојевић, Тихомир Савић, Дејан Ташин, Дејан Остојић, Андријевић Боровоје, Сташа Мандић, Горан Милошевић, Снежана Игњатовић, Наташа Матијевић, Перица Ђурковић, Наит Илијази, Остојић Филиман, Емил Ахметовић, Заим Ахметовић, Предраг Стојчевски, Милош Момировић, Чолић Миломир, Озрен Огњеновић, Милојко Жижовић, Стеван Ракић, Горан Живојиновић, Борис Исић, Славиша Вукићевић, Јасна Сарамандић, Вук Милетић, Зоран Петровић, Саша Бузуровић, Маја Веќерле, Андријевић Снежана и Томић Тања. По одлуци Управног одбора Награде за изузетно значајан укупни радни допринос добили су Горан Илић и Немања Константиновић.

ног позоришта и том приликом је изјавила да је пресрећна што је дво-

22. НОВЕМБРА 153 ГОДИНЕ ПОСТОЈАЊА

УЧИНИТИ СВЕ ШТА МОЖЕМО ДА ОВЕ КУЋЕ

струки добитник на Дану позоришта, и духовито приметила да је то можда зато јер јој ускоро следи пензија.

„Волела бих да ови млади глумци увек буду лојални, одани, посвећени овом послу, да представљају стубове културе овог театра од националног значаја“, видно емотивна истакла је Одановић.

Печат су добили и првакиња Опере Јасмина Трумбеташ Петровић, првакиња Дrame Вера Чукић, балерина Ашхен Атаљанц, драмски уметник Танасије Узуновић, заменик директора Балета Милош Дујакковић, продуцент у пензији Борислав Балаћ и Славко Станковић.

Плакете Народног позоришта поводом значајних активности у оквиру куће добили су директор Балета Константин Костјуков, као и Музеј града Београда, који има значајну сарадњу са националним театром; за почетак су донаирали престижни клавир брeнда „Stainway & Sons“.

Поводом Дана позоришта, Музеј града Београда, из свог легата, уступио је Народног позоришту на један дан део радне собе, са писаћим столом Бранислава Нушића (славног комедиографа и некадашњег управника националног театра), који је могао да се погледа у фоајеу Велике сцене.

Златне значке за 20 година рада у позоришту примили су Бага Наталија, Ивић-Петковић Милена, Милетић Марина, Нинковић Сања, Давидовић Гојко (Балет), Хубач Жељко, Бештић Слободан, Шаргин Нада, Ејдус Вања, Мујовић Преис Вјера, Срећковић Александар, Стојменовић Ненад, Стефановић Торњански Бојана, Анђели Хана (Драма), Максимовић Дејан, Синадиновић Јанко, Ловчевић Светлана, Весић Милош, Живковић Жељко (Опера), Лазаре-

Редитељ најбоље представе „Вуци и овце“: Егон Савин

и Ћ Драгица (продавац), Ратковић Јелена (графички дизајнер), Сретић Јелица (материјални књиговођа), Перовски Милица (инструктор кондиционих вежби), Бадивук Александар, Павловић Дејан и Матић Бранислав (служба обезбеђења), Стекић Жељко (ватрогасац), Андрић Снежана (чистачица), Миленковић Урош (магационер), Ђерић Славица и Матијевић Нагаша (кројачи), Булатовић Драган (технички секретар), Крковић Илија (сликар), Никитовић Балетић Бојана (костимограф), Вуксановић Миращ (сценограф) и запослени из сектора Технике Исић Горан, Вучковић Александар, Глишић Велиша, Жижовић Милојко, Агатоновић Дејан и Милановић Александар.

Традиционално, круна свечаности била је додела Награде „Раша Плаовић“, за најбоље глумачко остварење на београдским сценама између два Дана позоришта коју је ове године добио Миодраг Мики Крстовић за улогу Милоша у представи „Цемент Београд“, у режији Себастијана Хорвата и продукцији Београдског драмског позоришта.

Једногласну одлуку, на седници одржаној 17. новембра, донео је стручни жири у којем субили позоришна критичарка Драгана Бошковић

(председник) и чланови Драгана Варагић (глумица), Ђурђа Тешић (редитељка), Жељко Хубач (драматург) и Бранислав Томашевић (глумац).

У образложењу жирија, које прочитала госпођа Бошковић, наведено је следеће:

„У дуодрами, која чини други део представе, у племенитој игри са партнерком, Миленом Зупанчич, Миодраг Мики Крстовић је непоновљиво оживео како крај разумног живота свој јунака, Милоша, тако и крај историје, цивилизације, еволуције, која је усавршила људско биће да се говором испољава, сводећи га на сплет нерава, у којима живи емоција, препозната, а неухватљива. Распад Милошевог менталног система не укида га, у тумачењу Миодрага Микија Крстовића, као људско биће. Својим телом, које постаје гробница разума, као код Бекета, Крстовић проговара, без речи, о муци комуникације, кроз коју се проказује душа. Извршавајући рутинске радње, Милошево (Крстовићево) тело аутоматски успоставља поново ток живота, прекинут његовом деменцијом. Страшне вести о смрти кћери прима за тренутак панично, док се и то не изгуби у сплину, у који полако одлази Милошев разум...“

Сведеност, истинитост, тачност и аутентичност глумачких средстава, којима Миодраг Мики Крстовић лагано гради свог Милоша, непо-

В.д. управника Народног позоришта Светислав Гонцић

вратно асоцира на распад света, крај историје, потонућа свести у дубоке поноре апокалипсе, растакање смисла, без могућности повратка на старо. Само блискост, и сама као навикнута радња, не одлази, са Милошевим свесним животом. Она га води даље, она га подстиче да и сам хвата делиће сећања, који га поново освешћују, и он, за трен, успаничено и сам схвата да није онај стари... У игри Миодрага Микија Крстовића, препознали смо не само ароганцију друштва, које нема разумевања за старост и немоћ, него и слику човечанства, универзума, који има своју, невербалну логику, када никакве друге више нема, која путује васионом, до неког сопственог смираја.

У свом досадашњем глумачком раду, Миодраг Мики Крстовић је често играо јунаке, који му највише „леже“ – људе с вишком душе, што постаје њихова природа, не увек правилно схваћена. У том свом умећу, Крстовић је, у представи „Цемент“, отишао најдаље, тамо где га врло мало уметника глуме може стићи, где између сцене и гледалишта нема више никакве дистанце, где се заборавља ко је на сцени, а ко у гледалишту. И све то готово невидљиво и нечујно. Неухватљиво. Врхунски!“, навео је жири за доделу Награде „Раша Плаовић“.

Миодрагу Микију Крстовићу престижно признање уручили су в.д. управника Народног позоришта Светислав Гонцић и Драгана Бошковић, док је поклон - дело Ратибора Вукојичића, сликара и архитекте, примио из руку директора Аматерског позоришта „Раша Плаовић“ Владимира Тадића.

Видно узбуђен и срећан, а пре

свега скроман и пријатно изненађен похвалним речима, Крстовић је само кратко, духовито рекао: „После овако прелепог образложења, више нећу моћи да играм ову представу. Мораћу сваки пут да заслужим награду и ова-

Оперски студио „Борислав Поповић“ по завршеном двогодишњем усавршавању у оперском Студију, издао је уверење о завршеном усавршавању на оперском Студију „Атестато“ за сезону 2018/2021. следећим кандидатима: Катарино Радовановић, Исидори Стевановић, Марији Јелић, Милицы Лалошевић, Бранислави Бринић и Маји Павковић.

кве речи“.

Потом је, пун емоција, изговорио још једну реченицу: „Хвала вам бескрајно што сви у сали заједно са мном делите овако велику радост“.

Дан Народног позоришта 22. новембар, установљен је 1968. године, приликом обележавања стогодишњице националног театра.

Наиме, тог датума, по новом календару, пре 151. годину (1868) одржана је прва представа новооснованог Народног позоришта - „Ђурађ Бранковић“ Кароља Оберњака у гостионици „Код енглеске краљице“.

Прва представа у новој згради, „Посмртна слава кнеза Михаила“ Ђорђа Малетића изведена је 30. октобра 1869. године.

У ИШЧЕКИВАЊУ ИБСЕНОВЕ НОРЕ, ПРВЕ У 21. ВЕКУ, У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ У БЕОГРАДУ

Трећа „Нора“ – после једног столећа

Ако све у човеку тежи самоостваривању, значи да је и несвесна погонска енергија у човеку усмерена ка томе да човек живи оно што он истински јесте (што је, истовремено, главни смисао људског живљења) – могли бисмо рећи да је Ибсенова драма *Нора* (*Луткина кућа*) заправо прича о рађању самосвести и почетку самоостваривања женског бића без чега је жена непотпуна и за саму себе и, разуме се, и за односе љубави са мушким бићем које треба да јој буде комплементарно. Само два релативно оцеловљена бића – свако за себе, могу бити способна за искрени зрели, љубавни и породични однос у којем нико не носи маску и не игра улогу већ учествује у том односу, истинском, сопственом целином.

У људском развоју процес самоостваривања мора започети рађањем самосвести, дубљим доживљајем индивидуалног ја, јер то је степеница у развоју изласка из блаженог, детињег стања. Нори на искрена жеља да спасе мужа болести, да му сачува живот, немајући други избор, навела ју је да фалсификује очев потпис – да би добила новац за путовање неопходно мужевљевом опоравку. Али најбоља намера, донела јој је етикету неморалне личности (иако је она редовно, у тајности, позајмљени новац враћала). Развојни лични корак, Нора чини услед болног сазнања да њен муж, не само да не прихвата, с радошћу, доказ њене, такорећи, безусловне љубави, него је осуђује без имало милости (чак јој забрањује да васпитава и децу) јер је направила прекршај који њеног мужа може коштаати друштвене осуде и угледа, и то баш у тренутку кад постаје директор банке. Неумољива мужевљева осуда, без имало разумевања за њен племенити мотив, затим, страх и бол који је претрпела, гурнули су је у преиспитивање ко је заправо она, које су њене жеље и потребе, какво је њено индивидуално ја. Схвативши да без проналажења одговора о себи самој, не може да буде ни најбоља мајка својој деци са којом се, до тада играла као да је и сама девојчица. (Нора је, значајан део себе, испунила, одужујући се природи – рађајући децу, али је ни порођајни болни процес није потпуније пробудио за оно што се уобичајено назива животном реалношћу; она је, претежно, гравитирала игри као основној духовној тежњи, па би једна од претпоставки могла бити да она у

својој личности, како ју је Ибсен компоновао, садржи психолошке механизме који често указују на уметничку структуру јер – уметник јесте вечито дете). Радосно предавање највећег дела енергије свога бића, мужу и деци, створило је енергетски дефицит за свест о соп-

Вела Нигрић

Милош Цветић

ном развоју; она је и друштвено биће. Да није било болног сазнања, њена потреба (да открије ко је она, суштински), у потпуности би била поистовећена са потребама њене породице. Тако би њен муж Хелмер наставио да је третира као лепу лутку за показивање, а она би наставила да се с децом игра као да су њене лутке; остајали би, заправо, странци једни другима који се само површно познају и играју одговарајуће улоге. (Нора о мужу али и оцу: „Било вам је пријатно мислити да ме волите“.)

Пошто Нора, на крају комада, после осам година брака, напусти кућу, мужа и децу кренувши у трагање за собом, по цену неизвесног, драматичног и тегобног живљења, остаје, ипак, у визионарској претпоставци, оптимистичка перспектива – да она једног дана осване целовитија, дакле, боља индивидуа најпре за себе, па за мужа и за децу... јер је однос појединца према самоме себи примаран, што није исто што и себичност.

Оцеловљена бића мушко и женско, могу се сагледати и као узајамно допуњавајућа целина која је способна за зрелу љубав као врхунски смисао, у чијем космосу, деца, ако их има, заузимају посебно важно испуњење љубави.

Ибсеново, визионарско, напредно, интуитивно-дубоко сагледавање женског бића које мора прво да открије себе, па да, услед тога перспективно остварује, нови, могући мушко-женски однос, било је шокантно откриће за позоришну публику тога доба која је бурно негодовала. Очекујући споља

видљиву драму, није одмах запазила да се она суштински одвија унутар човека у психичкој стварности. (Појединим директорима позоришта у Норвешкој, уопште се није свидео крај комада, па је Ибсен учинио уступак и написао и другу верзију – како муж Нору одводи у децу собу, а она се, гледајући уснулу децу предомисли и остаје у породици).

Светска премијера, одржана је 21. 12. 1879. на сцени Краљевског театра у Копенхагену; десет година касније и на сцени Народного позоришта у Београду – 28. јануара 1889. Редитељско виђење и главну мушку улогу – мужа остварио је Милош Цветић, а Нору, заносна Вела Нигрић (1862-1908), српска Сара Бернар, пуна динамичног глумачког елана и трагичарског заноса којој је то био први сусрет са

Ибсеном. У њу је био загледиан цео Београд, Јанко Веселиновић и А. Г. Магош несрећно заљубљени, а она је била животна сапутница једном мушкарцу – Даворину Јенку. По Гроловом доживљају она је имала младост, лепоту и благонаклону судбину али се више наметала дивљењу него што је очаравала, а А. Г. Магош ју је описивао интуитивно песнички: *Необична осјетљивост највиднија је особина те уметнице с гвозденим вољом (...)* То је предестинирана приказивачица идеалних и искрених жена и истинских осјећања.

Реакције на ову премијеру нису биле забележене у штампи, али 1902. поводом београдског гостовања Хане Квапилове као Норе, рецензент *Трговачког гласника* Д. Новаковића, пише о њој као *меланхоличној Нори, друкчијој од оне на коју смо навикли – патетична, плачна Нора* – тако посредно сазнајемо да је Нигрић тако доживљена и окарактерисана као Нора. Из онога што о Нигрићовој знамо као глумици, можемо претпоставити да је та *патетична, плачна Нора* раскошнијим сензибилитетом Нигрићове креирана, али да су те две карактеристике биле доминантне. У *Политици* из 1921, остао је, накнадни, осврт на ово, прво, приказивање које открива реакцију публике: *Вредно је напоменути да се критика при првој појави Норе као новог комада (...) дигла противу Ибсена оштро му замеравши што је Нора напустила свој дом (...) па отишла у свет због несугласица*

и неспоразума. (Остале веће улоге тумачили су: Ђура Рајковић – Круград, Љуба Станојевић – Доктор Ранк, Емилија Поповић – Ђа Линде).

После 32 године (премијера 12.5.1921) у редитељском тумачењу Михаила Исајловића на сцени у Мањежу (док је трајала реконструкција зграде Народного позоришта) играна је нова *Нора*; Драгољуб Гошић је био њен сценски муж – Хелмер, а улогу Норе добила је велика драмска уметница, Рускиња, Лидија Мансвјетова (1893-1966), уз то још и редитељ и оперска певачица, која је била у прилици да, још као ученица, ствара високе узорне гледајући уживо и зрелу Сару Бернар на њеном гостовању у Русији. Нора је била њена друга изузетно успела улога у Народном позоришту по сећањима Мате Милошевића. А велики зналац и управник Народного позоришта, пишући о више режија Исајловића, између осталих и о *Нори*, закључује: *дао је до детаља израђену и снажно конструктивну инсценирацију каквом је данас обележена немачка позорница; располагајући богатим искуством и великом техником режије*

Лидија Мансвјетова

Михаило Исајловић

г. Исајловић је је мастрално израђивао темпо дијалога и живот на позорници (Остале веће улоге: Драгољуб Гошић – Хелмер, Добрица Милутиновић – Доктор Ранк, Ана Паранос – Ђа Линде). (Касније, 1924, Мансвјетова је као члан Народного казалишта за Далмацију, у својој режији интерпретирала насловну улогу у Ибсеновој *Нори*).

Те 1921. у време друге премијерне поставке Норе, водиле су се, у јавности, расправе о тзв. *женском питању*, али сагледавање суштинских женских особености и потреба још није било ни на видику. Тако су се могли наћи текстови у штампи о томе да је жена нижа физички од мушкарца и да има мање црвених крвних зрнаца, а више белих, неки су се позивали и на облик главе и на то да је жена нижа и интелектуално, али има и различитих, „утешних“ виђења жене: *Мора се признати да је геније увек био при-*

вилегија човека. Али ако је то тачно, последице отуда извлечене нису тачне. Ако жена није геније, из тога не излази да она не треба да има право гласа. За вршење овога права, потребна је сасвим осредња интелигенција. Било је и разложнијих и племенитијих теза за „одбрану“ жене, али се може претпоставити да ни после 32 године од прве премијерне поставке није било друштвене и психолошке климе да би се *Нора* свеобухватније разумела.

Ибсенова Нора с краја 19. века, отиснула се на пут упознавања себе и освајања индивидуалности – удаљавања од функције лутке. И током времена, у 20. веку, у значајној мери, жена је имала резултата у томе. У значајној мери, освојила је и избор да се удаљи од могућности да буде третирана као обезличена лутка. Али, остварујући свој идентитет, жена је преузимала и терет слободе који је, понекад, превазилазио њену снагу. Занимљива су сећања Јована Ђирилова на једну пољску представу (из 2013) у којој је Нора – светски позната поп певачица, муж јој је бос, а др Ранк тајкун на плану оперске продукције, док је Круград кореограф сумњиве биографије. Она на крају извршава самоубиство. *Зашто је Нори у време Ибсена било довољно да залупи врата, а данашња Нора и звршава самоубиство*, пита се Ђирилов.

Можда је Нора, из 2013. дошла до зида, на свом путу, који није могла ни да прескочи ни да заобиђе.

Могло би се рећи да данашња Нора, у великој мери ослобођена индивидуалних карактеристика доживљава пад у царство лутака и то, лутака, серијске производње; сав, могући, развојни капацитет заробљен је бригом о физичкој појавности која, полако, почиње да јој се руга. Она је, све више, обезличена супруга – лутка и мајка лутка. Она је напустила пут аутентичне Ибсенове Норе. Она је у процесу стрмоглављивања у судбину лутке.

Нема сумње да ће нам, 100 година од друге премијере Норе у Народном позоришту, редитељка Татјана Мандић Ригонат трећом премијерном поставком *Норе*, и првом у 21. веку, открити, свој, сасвим оригинални угао и студиозно изнијансирану представу, какву од ње и очекујемо.

ПРВАКИЊА ДРАМЕ НАДА ШАРГИН, НОРА У ИСТОИМЕНОМ КОМАДУ ХЕНРИКА ИБСЕНА

Нора није само жена, она је и освешћен човек

Улогом Норе, главне јунакиње познатог комада чувеног норвешког класика Хенрика Ибсена „Кућа лутака“, који се, према том лику, најчешће и најједноставније, у позоришним круговима, назива управо тим именом, првакиња Дrame националног театра Нада Шаргин ускоро ће додатно обогатити своју уметничку биографију чији саставни део чине, такође, и неке друге велике и упечатљиве позоришне драмске роле попут Елизабете („Марија Стјуарт“), Ане Петровне („Иванов“), Електре („Електра“), Уршуле („Рибарске свађе“), Шарлоте („Вишњик“), Маше („Три сестре“), Зорке („Милева Ајнштајн“), Нине („Галеб“)… Нову, савремену верзију овог, свакако једног од, базичних комада западних позоришта и њихових репертоара, о животној судбини Норе која је одрасла у детињој нежности оца, потом и мужа, који су је мазали као дивну луткицу, али су је, заправо, искључили из свог и из њеног живота, ради редитељка Татјана Мандић Ригонат, која је, уједно, и ауторка адаптације тог ремек-дела драмске књижевности из 1879. године. Премијера је планирана за 23. децембар на Великој сцени, а у подели су и Ненад Стојменовић (Торвалд Хелмер, адвокат, Норин супруг), Хаџи Ненад Маричић (Доктор Ранк), Катарина Марковић (Госпођа Кристина Линде), Горан Јевтић (Адвокат Нилс Крогстад) и Јелена Благојевић (Слушкиња).

У разговору за „Позоришне новине“, Нада Шаргин открива да је, када је добила текст на читање, покушала да призове у сећање једину представу са тим именом коју је до сада гледала. Била је то „Нора“ у режији једног од великана европског театра Томаса Остермајера, изведена пре двадесетак година на Битефу.

„Остало ми је у сећању да се пуно причало о његовој сценографији. Иначе, те представе се сећам

кроз маглу. Била је то једина Нора коју сам гледала, јер се код нас није постављала, бар од када се ја бавим глумом. Овај лик ми је веома узбудљив, нарочито њен пут свести кроз комад у коме се све одвија тако брзо, у, буквално, два дана“.

У том чувеном драмском делу, славни норвешки књижевник Хенрик Ибсен, један од највећих драмских писаца светске књижевности, отвара нека од вечито актуелних питања као што су однос мушкарца и жене, брачне конвенције, наметнута друштвена правила у којима једни увек доминирају над другима... Ко је данас

Нора,

где је

и шта ради?

Данас је Нора жена која добро познаје вештине које мушкарцу удовољавају. Она уме да се због истог поништи, смањи, као и да од мушкарца, којем је све то потребно, очекује чуда... Таквих односа има и данас, без обзира на то колико су женска права и еманципација већи него у Ибсеново доба. Ти односи су слика и васпитања и одрастања, али и тренутног избора и потреба партнера. То, наравно, не значи да неко не може да у неком моменту изабере за себе и неки други живот. Тога, у ствари, данас има доста.

У бројним расправама које су у вези са овим веома узбудљивим комадом о љубави, поносу, превари и вечној потрази за срећом, често се могло чути како он, заправо, није издржао тест времена јер су жене данас у много повољнијем положају него у дру-

гој половини 19. века, односно у време када га је Ибсен писао?

То је комад о освешћењу и избору да се оде и нађе своје ја. То је и данас тако. Без обзира на еманципацију, не само жене, већ и многи мушкарци, значи многи људи уопште, не знају ни у зрелим годинама ко су и шта заиста желе. Они цео живот раде по инерцији оно што се од њих очекује; или да би друге усрећили или да би све некако било лепо упаковано за околину, као код неког, на пример, на Инстаграму. Нора није само жена, већ и човек и она то у комаду јасно каже. На њу, овде, (као и њен избор на крају комада), не треба гледати само као жену, већ као освешћеног човека. Овај комад је, у ствари, доста актуелан јер су разводи, у смислу да неко жели да оде и нађе себе, постали наша свакодневница.

Нора је сва своја размишљања и поступке морала да „кроји“ онако како је одговарало њеном супругу. Да ли се тај њен чин да „коначно залупи врата“ и оде у неизвесност ноћи, остављајући за собом, чак, и сопствену децу, може препознати као човекова грчевита потреба за освајањем властитог идентитета? Има ли она, после свега, елементарно право да покуша да пронађе то своје ја, односно саму себе без туђих упутиња?

Наравно да има. Нора одлази у неизвесност, велику, а нико не каже да се она по децу неће вратити. По мом мишљењу, то са децом се схвата пребуквално. Мислим да је и Ибсен хтео да изазове шок. Такође, верујем да Нора ништа није морала да кроји према мужевљевим потребама. Она је то просто радила, нико је није терао. Али, Нора и јесте тако учена још у детињству. Међутим, касније, не у младости, већ касније, схватила је да то не жели више и да је и сама донекле креирала и конструисала нешто у том односу што не постоји. То се дешава када су људи, а мислим на обоје у вези, недовољно искрени.

■ Микојан Безбрадица ■

БАРИТОН НИКОЛА МИЈАИЛОВИЋ НОВИ ДИРЕКТОР ОПЕРЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Баритон Никола Мијаиловић, редовни професор на Катедри за соло певање Факултета музичке уметности у Београду, уметник светског реномеа и чест гост на многим значајним оперским сценама широм света, нови је директор Опере Народног позоришта у Београду. На ову функцију именован је 19. новембра. Мијаиловић је рођен у Београду 1973. године. Након завршеног клавирског одсека средње музичке школе „Др Војислав Вучковић“, студије соло певања на ФМУ уписује у класи своје мајке, примадоне Радмиле Смиљанић. Дипломирао је на Бечком конзерваторијуму а магистрирао на „Кертис институту за музику“ у Филаделфији. Након усавршавања у „Опери Бастиља“ у Паризу и Музичкој академији запада у Санта Барбари, своје певачко образовање заокружује дипломом миланске Скале 1999. године. Победник је 5. међународног такмичења „Лућано Павароти“ у Филаделфији 1995., добитник првих награда на такмичењима студената музике СФРЈ у Херцег Новом 1991. „Марио Ланца“ у Филаделфији 1995., као и треће награде на такмичењу „Лејла Генчер“ у Истанбулу 1997. године. Гостовао је у оперским кућама попут миланске Скале, Венеције, Вероне, Лас Палмаса, Дрездена, Хановера, Токија, Сеула, Пекинга, Беча, Катаније, Москве и Тел Авива. Његов репертоар обухвата четрдесетак водећих улога баритонског фаха, као што су Риголето, Набуко, Јаго, Евгеније Оњегин, Барон Скарпија...

Р.П.Н.

ЈУБИЛЕЈ ДРАМЕ „ХАСАНАГИНИЦА“ – ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ОД ПРЕМИЈЕРЕ, 30. ДЕЦЕМБРА

Култна драма Љубомира Симовића „Хасанагиница“ у режији Јагоша Марковића, обележиће 30. децембра значајан јубилеј - две деценије од премијере. Уочи премијере представе, одржане тог претпоследњег децембарског дана 2001. године на Сцени „Пети спрат“, Марковић је рекао да је она „посвећена свима који су волели, а то нису умели да покажу, као Хасанага“. Улоге су тумачили Маринко Мацгаљ (Хасанага), Вања Ејдус (Хасанагиница), Радмила Живковић (Мајка Хасанагина), Александар Срећковић (Бег Пинторовић), Ксенија Јовановић (Мајка Пинторовића), Дарко Томовић (Ефендија Јусуф), Бранислав Цига Јеринић (Ахмед), Ненад Стојменовић (Аскер Суљо), Игор Ђорђевић (Аскер Хусо) и Стефан Капичић (Муса). Више о овој представи и предстојећем јубилеју, моћи ћете да прочитате у следећем броју „Позоришних новина“.

Р.П.Н.

ОДРЖАН ГАЛА КОНЦЕРТ ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ТОЛЕРАНЦИЈЕ

Гала концерт поводом Међународног дана толеранције, уз учешће солиста, Хора и Оркестра Опере Народног позоришта у Београду, одржан је 16. новембра на Великој сцени.

У оквиру програма изведене су арије, дуети и хорске нумере из познатих опера Ђузепеа Вердија, Гаетана Доницетија, Шарла Гуноа, Ђакома Пучинија, Жоржа Бизеа... Под диригентском управом Дејана Савића и Ђорђа Станковића, у режији Иване Драгутиновић Маричић, наступили су прваци и солисти Опере Снежана Савичић Секулић, Драгољуб Бајић, Софија Пижурица, Дејан Максимовић, Александра Ангелов, Александар Дојковић, Жељка Здјелар, Невена Брицен, Љубодраг Беговић и Љубица Вранеш. На концерту је, као гост, наступио солиста Опере Српског народног позоришта у Новом Саду Небојша Бабић. Шеф хора био је Ђорђе Станковић, а концертмајстор Едит Македонска. Међународни дан толеранције, који се у целом свету обележава од 1996. године, подсећа све људе да је поштовање и уважавање разлика услов мира, стабилности и напретка народа и држава.

Р.П.Н.

СОЛИСТКИЊА БАЛЕТА ТАТЈАНА ТАТИЋ, ДОБИТНИЦА НАГРАДЕ „НАТАША БОШКОВИЋ“

Волим улоге које захтевају отварање душе

Солисткиња Балета Народног позоришта у Београду Татјана Татић овогodiшња је добитница Награде „Наташа Бошковић“, установљене 2012. године у знак поштовања и сећања на прву велику српску балерину Наташу Бошковић, знамениту уметницу, која је трајно задужила нашу уметничку игру. Престижно признање припало јој је за улогу Татјане у балету „Евгеније Оњегин“, у кореографији Лидије Пилипенко.

„У нову сезону сам ушла са жељом да се све врати на старо и да се наша професија врати на сцену *пуним плућима* - да можемо да играмо целе представе, са максималним капацитетом људи. О наградама нисам ни размишљала и због свега тога, ово је за мене било једно посебно, велико изненађење“, открива талентована уметница у разговору за „Позоришне новине“ и додаје да јој је свака награда, добијена током досадашње каријере, веома много значила, па тако и ова.

„Сав ваш труд, рад, зној, сузе и крв је неко видео на сцени и наградио. Када је о овој награди реч, то није био било ко, него прваци Народног позоришта у Београду, који су били у жирију ове године. Награде вам дају ветар у леђа за нове победе, нове представе и емоције, али исто тако, то значи да уметнички ниво не сме ни мало да опадне. Напротив, свака следећа представа мора бити још боља“.

Балет „Евгеније Оњегин“ инспирисан је истоименим бисером руске књижевности, сати-

ричним ремек-делом раног 19. века, славног Александра Сергеевича Пушкина...

Ова представа, у многим сегментима, разликује се од свих у којима сам до сада играла. Пре свега, реч је о неокласичном стилу, што значи да покрети веома личе на класичан стил, али судоста слободнији. До ове представе, ја се с тим никад нисам сусрела. Такође, ова представа је од осталих, некако, и више драмска. Због тога се много радило на Татјаниним емо-

цијама и глуми која је морала бити дочарана у сваком сегменту. Како је представа одмицала, тако се и Татјана мењала.

Улогу Татјане, те веома сложените и меланхоличне особе, опседнуте романтичним књигама, премијерно сте одиграли 27. маја ове године. У образложењу стручног жирија наведено је да сте је градили посредно, ненаметљиво, нијансирајући је од младалачке полетности до озбиљности и драмске изражајности формирајући упечатљив карактер јунакиње...

Мој велики пријатељ и уве-

жбач, примабалерина Душка Драгићевић, која је уједно била и асистент Лидији Пилипенко када се представа радила, много ми је помогла да за ову улогу *извучем* из себе све што имам. Без ње, заиста, не бих успела. као ни без свог партнера, Јована Веселиновића, који је тумачио насловни лик.

Шта је у оквиру свега тога било најзахтевније?

Пре свега, било је тешко *опустити се*, јер сам до сада играла, углавном, само класичне представе где, такође, има много емоција, али и стриктних правила. То *опуштање* је трајало неко време, а онда сам кроз пробе бивала све више слободнија. Када сам се потпуно опустила и препустила улози и емоцијама, за мене више није било никаквих препрека.

Одговорним, пожртвованим радом и професионалним приступом, за веома кратко време освојили сте наклоност публике и стручне критике, тумачећи веома захтевне улоге у класичном репертоару као што су Принцеза Флорина у балету „Успавана лепотица“, Сванилда у „Копелији“, Китри у „Дон Кихоту“, Маша у „Крцку Орашчићу“, Одета/ Одилија у „Лабудовом језеру“... Какве улоге више волите - оне у којима техника долази до изражаја или, пак, оне у којима је глума у првом плану?

Апсолутно је уживање играти улоге које изискују отварање душе. Такве представе, такође, захтевају врхунску технику, али без емоција то није *пун погодак*. У том смислу, заувек ћу, пре свих других, увек прво бирати драмске улоге.

Татјана Татић је пре две године постала стална чланица светске трупе чувене балетске звезде и највећег играча данашњице Сергеја Полуњина. Наша саговорница тренутно се налази у Лондону у којем, са овим вансеријским уметником и осталим члановима екипе, спрема нову представу. „Реч је о балету *Ромео и Јулија*, а премијера ће бити одржана 1. децембра у Royal Albert Hall-у. Велика је част играти у трупи тренутно највеће звезде на светској балетској сцени. Сваком играчу је потребно да пуно путује и игра што више у иностранству како би видео и научио нешто ново или, пак, нешто старо, али на другачији начин“.

Кад смо већ код улога, шта бисте волели да играте у наставку каријере?

Велика ми је жеља да одиграм Јулију у балету *Ромео и Јулија*. Тако-

ђе, прижељкујем улогу Жизеле у истоименом балету, као и Никије у *Бајадери*.

■ Микојан Безбрадица ■

НОВО УСПЕШНО ГОСТОВАЊЕ БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У ИНОСТРАНСТВУ

„Хазари“, три вечери заредом, освајали Москву

Балет „Хазарски речник – Ловци на снове“, по мотивима романа Милорада Павића, у режији Ливије Пандур и кореографији Роналда Савковића, гостовао је с великим успехом 9, 10. и 11. новембра на чувеном *Чехов фестивалу* у Москви.

Све три вечери, публика у руској престоници уживала је у овом једночином балету, а на крају сваког од извођења поздрављала је наше уметнике дугим аплаузом и узвицима „браво“.

Балет, премијерно изведен 19. маја 2018. године, представља омаж чувеном словеначком и

европском позоришном редитељу Томажу Пандуру (1963-2016) који је драмску представу „Хазарски речник“ поставио крајем јуна 2002. године на сцени београдског Центра „Сава“.

У подели су били Соња Вукићевић, Сања Нинковић, Милица Јевић Дрндаревић, Тијана Шебез, Љиљана Велимиров, Маја Стојак, Олга Олћан Миљевић, Ада Распор, Дејан Коларов, Милан Рус, Игор Пастор, Никола Бјанко, Хозе Иглесијас, Милош Живановић и Антонио Бибо.

Ауторску музику, специјално за тај балетски пројекат, компоновао је Мирослав Бако, сценогра-

фију је креирала кућа за дизајн и концептуалну уметност Нумен, костимографкиња је Ангелина Атлагић, а дизајнер светла Јаша Коцели.

Подсећамо да је овај модерни балет, чији је предложак препун симбола и безграничних могућности за покрет, тело и визуелне ефекте, недавно, почетком септембра, изведен, такође, с великим успехом на музичком фестивалу „Festival de Verano de Escorial“, одржаном у позоришту – Аудиторијум у Ескоријалу, вековном седишту шпанских краљева, недалеко од Мадрида.

Р.П.Н.

КОНЦЕРТМАЈСТОР ЕДИТ МАКЕДОНСКА ОБЕЛЕЖИЛА ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИЈЕ УМЕТНИЧКОГ РАДА

Од када знам за себе, знам и за ВИОЛИНУ

Свечаним концертном, одржаним 13. новембра на Великој сцени, под диригентском управом Ђорђа Павловића и у режији Иване Драгутиновић Маричић, наша чувена виолинисткиња Едит Македонска, концертмајстор Оркестра Опере Народног позоришта у Београду, обележила је четири деценије уметничког рада. Пре почетка овог величанственог догађаја, глумца Хаџи Ненад Маричић прочитао је богату биографију Едите Македонске, а потом се гледаоцима обратио нови директор Опере и наш прослављени баритон са успешном иностраном каријером Никола Мијаиловић који је слављеници уручио Печат Народног позоришта у Београду који се додељује поводом посебног доприноса животу и раду Народног позоришта.

„Вечерас на овој сцени присуствујете несвакидашњем јубилеју – прослави 40 година рада госпође Едите Македонске, концертмајстора Оркестра Народног позоришта. Поред рада у Народног позоришту, она активно концертира широм наше земље и кроз интересантне програме промовише уметничку музику. Управа Народног позоришта је у сусрет Дану позоришта донела одлуку да Печат Народног позоришта додели Едит Македонској. Госпођи Едит, нашој Едит, од срца честитам јубилеј, желим добро здравље, много уметничких успеха у будућности и предајем јој ово признање“, казао је господин Мијаиловић.

У оквиру брижљиво одабраног програма изведена су дела за виолину и оркестар Петра Иљича Чајковског, Ђузепеа Вердија, Жила Маснеа, Арама Хачатурјана, Жила Маснеа...

Неколико дана после овог изузетног догађаја, Едит нам је, у разговору за „Позоришне новине“, признала да

је веома задовољна концертном.

„Хвала свима који су ме подржали у реализацији мог јубилеја“, поручила је наша призната виолинисткиња која на својим наступима осваја уметничком свестраношћу и харизмом, као и дубоком интерпретативном снагом.

У оквиру више него богате уметничке каријере, каже да не може да издвоји ниједан наступ, као посебан, јединствен...

„Сваки мој наступ пред публиком је премијера. Тешко да бих могла да издвојим било шта. Размишљам да једног дана напишем мемоаре“, открила нам је ова призната уметница која је одрасла у музичкој породици, а прве кораке у свету „виолинског кључа“, направила је као девојчица код мајке Диане Рапунђићеве Стојановић.

Виюлину је дипломира на београдском Факултету музичке уметности у класи професорке Фери Рашковић, док је специјализацију тог инструмента и камерне музике завршила код професора Недјалча Тодорова у Пловдиву. Као концертмајстор, поред Народног позоришта, била је ангажована у Скопској опери, оперским кућама у Варни и Пловдиву, те у Позоришту на Теразијама.

„Моја мајка је била професор виолине и гитаре. Деда је, такође, био музичар, радио је као професор виолине. Дакле, у таквом окружењу, било је потпуно природно да се и ја бавим музиком“, каже госпођа Едит.

„Са друге стране, моја тетка, друго колело, је Недјалка Симјонова, легендарна бугарска виолинисткиња. Већ годинама, сваког октобра, тамо се одржава фестивал који носи њено име. Такође, композитор Филип Кутев је мој даљи рођак. Чак и мој ујак, који је био електроинжењер, бавио се музиком. Истина, не професионално, али је, ипак, волео да свира. Од када знам за себе, знам и за виолину. Малтене, родила сам се са тим инструментом“, прича нам ова изузетна уметница која је музичко образовање започела у школи „Јосип Славенски“ код професора Дејана Марковића, а академију је уписала у 17. години.

„Ту школу сам завршила две године раније, захваљујући бројним, углавном првим, наградама које сам освајала на разним такмичењима. Факултет сам, као најмлађи студент, уписала у класи професорке Рашковић која се те године вратила из Москве где је била на усавршавању код Давида Острајха. Та руска школа виолине је веома специфична, мало је другачији начин свирања. То је једна од најјачих школа у свету“, сматра ова вишеструко талентована уметница која је стекла и диплому соло певања у Музичкој школи „Стеван Мокрањац“ у Београду, а завршила је и балетску школу у Софији.

Радила је као професор виолине у музичким школама „Јосиф Маринковић“ и „Владимир Ђорђевић“ у

Београду, као и професор виолине и предмета *Читање с листа* на Академији лепих уметности у Београду.

Едит Македонска је главни концертмајстор Народног позоришта у Београду од 2003. године, а члан Оркестра од 1980. године. Прва представа у којој је учествовала била је Белинијева „Норма“, под диригентском управом маистра Оскара Данона.

Од 1998. године члан је Удружења музичких уметника Србије (УМУС).

Оснивач је гудачког квартета „Едит“ (2000) са којим је наступала на концертима и фестивалима у Србији и Бугарској, а у Народног позоришту њен квартет је учествовао у извођењима камерне опере „Романса“ Игора Ранковића (диригент Ђорђе Станковић) и опере „Дон Кихот“ Жила Маснеа, која се у аранжману и под уметничким вођством диригента Ангела Шурева изводила две године на Сцени „Раша Плаовић“ уз чувеног првака Опере Народног позоришта Живана Сарамандића у насловној улози.

Едит Македонска одржала је бројне концерте као солиста и концертмајстор широм бивше Југославије, у Аустрији, Немачкој, Великој Британији, Француској, Белгији, Чешкој, Словачкој, Јужној Кореји, Шпанији, Грчкој, Бугарској, Мађарској, Португалији, Данској, Јапану, Швајцарској, Италији и Америци.

Године 2017. имала је част да буде концертмајстор на престижном Пучинијевог фестивалу у Торе дел Лагу у Италији.

Сарађивала је са диригентима као што су Пласидо Доминго,

Јоханес Харнајт, Тосио Јанагисава, Борислав Иванов, Алексеј Богорад и Дејан Савић.

На репертоару солистичких концерата посебно заступа домаће музичко стваралаштво, те премијерним извођењима дела српских композитора XX и XXI века значајно доприноси очувању и развоју српске музичке баштине.

Снимала је за радио и телевизију, а бави се и компоновањем дечије музике (песме „Јабuka и лептир“, „Саша, цигански пас“ - музика за књиге *Бајки за децу*, ауторке принцезе Јелисавете Карађорђевић).

Премијерно извођење композиције Мирјане Живковић „Балада о пољу“ за виолину и камерни оркестар одржано је уз Оркестар Народног позоришта, а потом и Оркестар „Љубице Марић“, за коју је композиторки тему дала сама Едит Македонска.

Са харфисткињом Народног позоришта Гораном Тургус основала је Дуо „Едит“ 2011. године. Дуо је до сада остварио низ запажених наступа, међу којима је и концерт на отварању Међународног фестивала харфе у Београду, као и наступи на фестивалима у Убу, Панчеву и у Софији.

Прошле године (2021) објавила је два компакт диска; на првом CD-у су дела српских композитора „Инспирације за виолину и харфу“, а на другом се налазе дела светских композитора популарне класике под називом *Rhapsody of sound*.

Едит је добитник многих награда и признања и први је концертмајстор наведен у историји Народног позоришта у Музеју Народног позоришта у Београду.

ДЕЦЕМБАР 2021.

СЕЗОНА 2021/22.

ВЕЛИКА СЦЕНА

СРЕ.	01. КО ТО ТАМО ПЕВА балет на музику Војислава Вокија Костића	од 19.00 до 20.10
ЧЕТ.	02. ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића	од 19.00 до 23.00
ПЕТ.	03. КАРМЕН опера Жоржа Бизеа	од 19.00 до 22.00
НЕД.	05. ВУЦИ И ОВЦЕ комедија Александра Н. Островског	од 19.00 до 21.00
ПОН.	06. ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића	од 19.00 до 23.00
УТО.	07. ДОН КИХОТ балет Лудвига Минкуса	од 19.00 до 22.00
СРЕ.	08. ОРФЕЈ И ЕУРИДИКА опера Кристофа В. Глука	од 19.00 до 21.00
ЧЕТ.	09. ДОДЕЛА НАГРАДЕ „ВИТЕЗ ПОЗИВА“ ПРОСЛАВА 50 ГОДИНА ФОНИЈАТРИЈЕ У ЕВРОПИ , у организацији Удружења Ларинголога Србије и Европског Удружења Фонијатара	од 12.00 до 14.00 од 19.00 до 21.00
ПЕТ.	10. НАГРАДЕ ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ РОМА ТАЈСА 2021	од 19.00 до 21.00
СУБ.	11. МАМАЦ балет у кореографији Сање Нинковић ПРОГРАМ - МЛАДИ КОРЕОГРАФИ	од 19.00 до 20.00
НЕД.	12. ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА комедија Бранислава Нушића	од 19.00 до 21.00
ПОН.	13. ВУЦИ И ОВЦЕ комедија Александра Н. Островског	од 19.00 до 21.00
УТО.	14. КО ТО ТАМО ПЕВА балет на музику Војислава Вокија Костића	од 19.00 до 20.10
СРЕ.	15. НОРМА опера Винченца Белинија	од 19.00 до 21.00
ЧЕТ.	16. ЛИЧНОСТИ ЖИВОТНОГ СТИЛА 2021. у организацији Модне агенције „Фабрика“	од 19.00 до 21.00
ЧЕТ.	23. НОРА / ПРЕМИЈЕРА драма Хенрика Ибзена	од 19.00 до 21.00
ПЕТ.	24. НОРА драма Хенрика Ибзена	од 19.00 до 21.00
ПОН.	27. КРЦКО ОРАШЧИЋ балет П. И. Чајковског	од 19.00 до 21.30
УТО.	28. ДАМА С КАМЕЛИЈАМА драма Александра Диме Сина	од 19.00 до 21.45
СРЕ.	29. КРЦКО ОРАШЧИЋ балет П. И. Чајковског	од 19.00 до 21.30
ЧЕТ.	30. СЛЕПИ МИШ опера Јохана Штрауса	од 19.00 до 21.45
СУБ.	01. НОВОГОДИШЊИ КОНЦЕРТ	од 12.00 до 14.00

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

ПЕТ.	03. НЕНАПИСАНА ПИСМА монодрама о Надежди Петровић, по тексту Милкице Милетић	од 20.00 до 21.00
НЕД.	05. СЕЋАЊЕ НА ПРВАКА ДРАМЕ ТИХОМИРА АРСИЋА	од 12.00 до 14.00
ЧЕТ.	09. ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	од 20.00 до 21.30
ПЕТ.	10. БЕЛА КАФА комедија Александра Поповића	од 20.00 до 22.00
СУБ.	11. ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана Нешковића	од 12.00 до 14.00 од 20.00 до 22.00
НЕД.	12. НОЋНИ ПИСАЦ текст Јан Фабр, режија Јан Фабр	од 20.00 до 21.00
УТО.	14. ОРЛАНДО I по роману Вирџиније Вулф, у драматизацији Тање Шљивар, уз сарадњу Горана Ферчеца	од 20.00 до 22.00
СРЕ.	15. ИЛУЗИЈЕ комедија Пјера Корнеја	од 20.00 до 21.30
ПЕТ.	17. БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.00 до 22.10
СУБ.	18. БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.00 до 22.10
УТО.	21. МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Емануела Шмита	од 20.00 до 21.15
ЧЕТ.	23. КОРЕОГРАФСКЕ МИНИЈАТУРЕ у организацији УБУС-а РЕВИЈАЛНИ ПРОГРАМ ФЕСТИВАЛА	од 20.00 до 22.00
ПЕТ.	24. ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана	од 20.00 до 22.00
СУБ.	25. БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.00 до 22.10
НЕД.	26. ЦАРСТВО МРАКА драма Лава Николајевича Толстоја	од 20.00 до 22.45
ПОН.	27. ИЛУЗИЈЕ комедија Пјера Корнеја	од 20.00 до 21.30
УТО.	28. ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана	од 20.00 до 22.00
ЧЕТ.	30. ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симовића 20 ГОДИНА ОД ПРЕМИЈЕРЕ	од 20.00 до 21.30

ОПЕРА И ТЕАТАР МАДЛЕНИАНУМ

23.12. МАНОН ЛЕСКО, опера Ђакома Пучинија, у 19.30 часова

